

Šiaulių rajono savivaldybės gyventojų mirtingumas 2014 m.

Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registras (toliau – registras) įsteigtas ir jo nuostatai patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. 709 „Dėl Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“. Registro paskirtis – registruoti Lietuvos Respublikos teritorijoje mirusių asmenų ir Lietuvos Respublikos piliečių, mirusių užsienyje, mirties atvejus ir jų priežastis, rinkti, kaupti, apdoroti, sisteminti, saugoti ir teikti fiziniams ir juridiniams asmenims registro duomenis ir dokumentus, atlikti kitus registro duomenų tvarkymo veiksmus. Registras veiklą pradėjo 2010 m. sausio 1 d. Duomenys registre kaupiami iš medicininių mirties ir medicininių perinatalinės mirties liudijimų bei kitų mirties faktų liudijančių dokumentų. Lietuvoje naudojamo medicininio mirties liudijimo formos mirties priežasčių dalis atitinka Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijas.

Nuo 2011 m. registre mirties priežasčių kodavimui yra naudojamas Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtas pataisytas ir papildytas leidimas „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM). Pagrindinė mirties priežastis išrenkama vadovaujantis Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos problemų klasifikacijos (TLK-10) metodinėse rekomendacijose nurodytomis kodavimo taisyklėmis bei automatinio mirties priežasčių kodavimo sprendimų lentelių taisyklėmis.

Higienos institutas vadovaudamasis Oficialiosios statistikos 2015 metų darbų programa, kuri patvirtinta Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-413 „Dėl Oficialiosios statistikos 2015 metų darbų programos patvirtinimo“ parengė metinę valstybinę statistinę informaciją apie mirties atvejus ir jų priežastis. Statistinė informacija apie mirties atvejus ir jų priežastis Lietuvoje 2014 m. parengta panaudojant registre sukauptus duomenis. Mirties priežasčių statistinė informacija apima mirusius Lietuvos Respublikos nuolatinius gyventojus.

Mirties priežastys Lietuvoje ir Šiaulių rajone

Lietuvoje 2014 m. mirė 40 252 žmonės, t. y. 1 259 asmenimis mažiau negu 2013 metais. 2014 m. 100 000 gyventojų teko 1372,7 mirusiojo (2013 m. – 1403,3/100 000 gyventojų). Lietuvos gyventojų mirties priežasčių struktūra jau daugelį metų išlieka nepakitusi. Trys pagrindinės mirties priežastys – **kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai ir išorinės mirties priežastys** 2014 m. sudarė 84,2 proc. visų mirties priežasčių. Nuo kraujotakos sistemos ligų mirė daugiau nei pusė, t.y. 56,0 proc., nuo piktybinių navikų – 19,9 proc., o nuo išorinių mirties priežasčių – 8,3 proc. visų mirusiųjų.

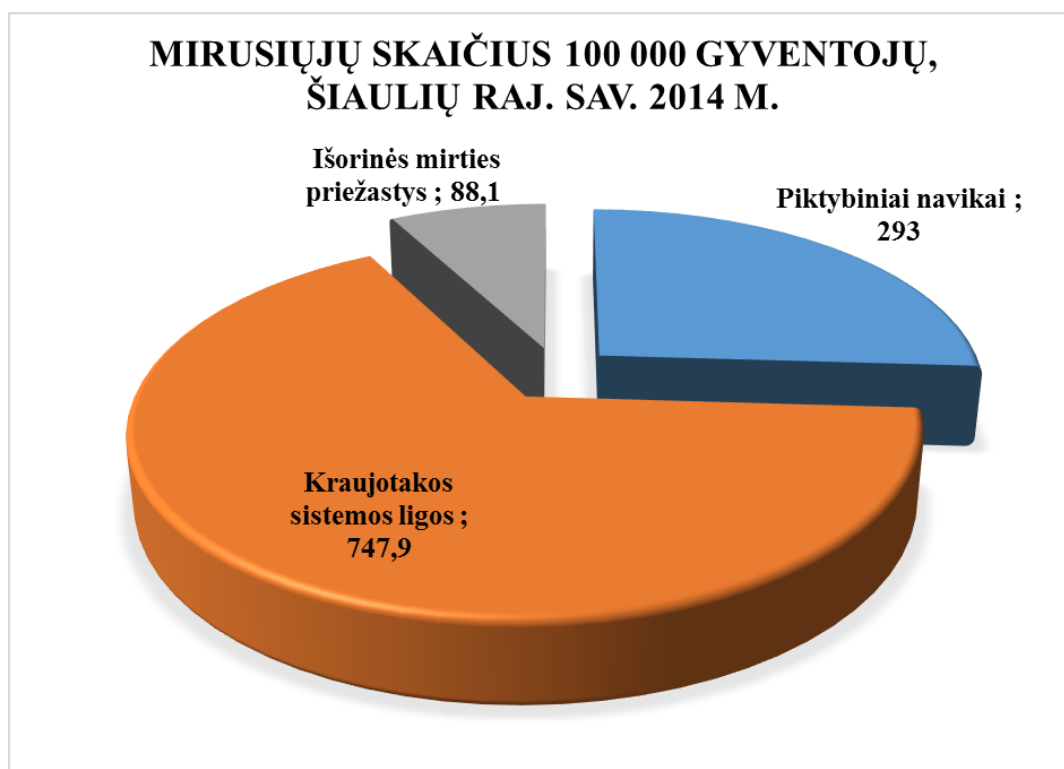
Šiaulių rajone 2014 m. mirė 564 žmonės, t.y. **55 asmenimis mažiau negu 2013 metai**. 2013 metais Šiaulių raj. sav. mirė 619 asmenų.

Gimusiai ir natūrali gyventojų kaita (arba prieaugis). Natūrali gyventojų kaita – tai gyventojų skaičiaus, sudėties pakitimai, susiję su gimstamumu ir mirtingumu. Natūralus gyventojų prieaugis – skirtumas tarp gyvų gimusiųjų ir mirusiųjų skaičiaus. Šiaulių rajone kaip ir Lietuvos Respublikoje pastebimas neigiamas natūralus gyventojų prieaugis (gimsta mažiau žmonių nei miršta). Šiaulių rajone 2013 metais natūrali gyventojų kaitą sudarė - 237, 2014 m. - 204 asmenys.

2014 metais Šiaulių rajone gimė 360 naujagimių, t.y. 22 naujagimiais mažiau negu 2013 metais.

Šiaulių rajono savivaldybėje 2014 m. pagrindinės mirties priežastys buvo tokios pat kaip ir Lietuvos Respublikos. **Nuo kraujotakos sistemos ligų mirė 314 asmenų, nuo piktybinių navikų - 123, o nuo išorinių mirties priežasčių – 37 mirusiųjų.**

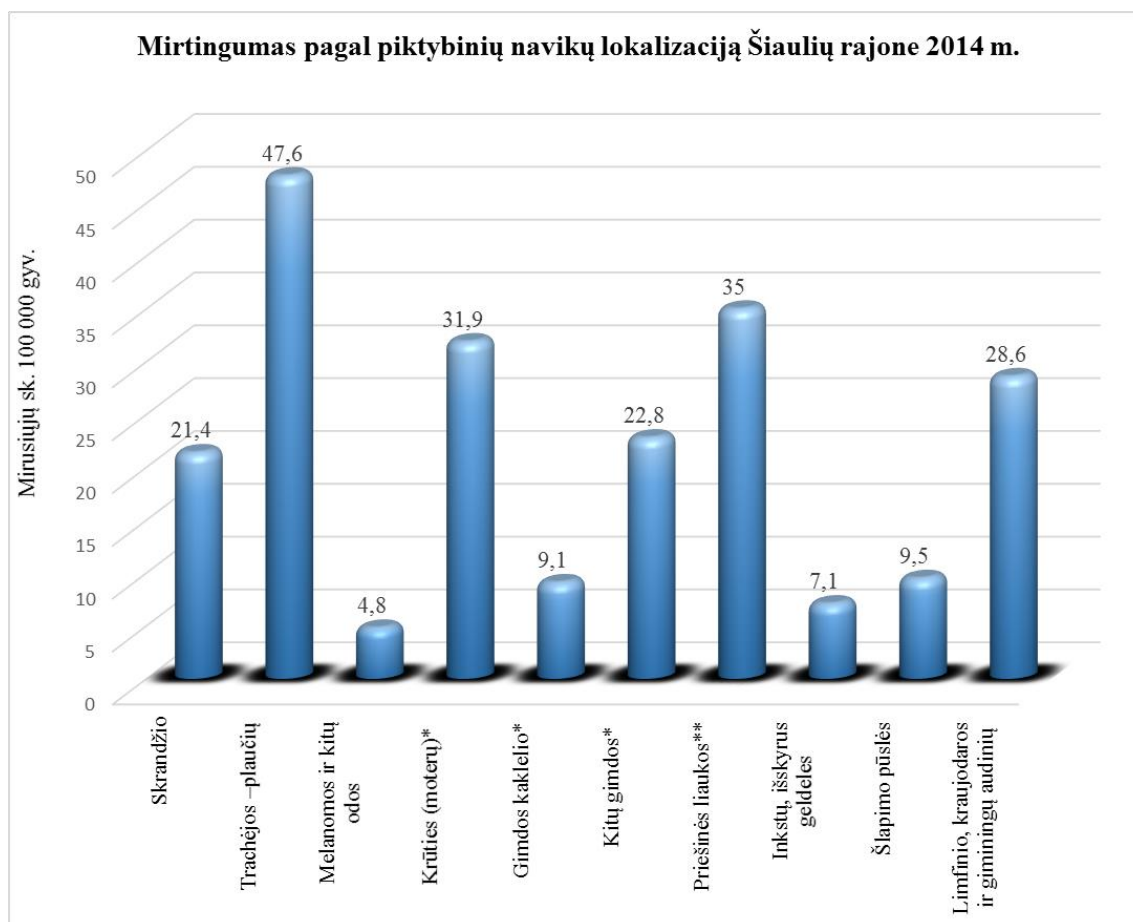
Mirtingumas pagal mirties priežastis Šiaulių raj. savivaldybėje 2014 m. (mirusiųjų skaičius 100 000 gyventojų) pateiktas skritulinėje diagramoje 1 pav.

1 pav. Mirtingumas pagal mirties priežastis Šiaulių raj. savivaldybėje 2014 m. (mirusiųjų skaičius 100 000 gyventojų - Deaths per 100 000 population) pateiktas skritulinėje diagramoje. (Higienos institutas Sveikatos informacijos centras).

Onkologinės ligos (Vėžinės ląstelės) – tai pakitusios organizmo ląstelės, įgijusios nenormalių savybių: jos neribotai ir nevaldomai dauginasi, perauga gretimais audiniais bei migruoja į kitas organizmo vietas (metastazuoja). Pagal ląstelių kilmę, sandarą ir savybes išskiriama: kraujo vėžiai, nervų sistemos, kvėpavimo sistemos, virškinimo trakto, inkstų, vyriškosios bei moteriškosios lytinių sistemų, odos, akių-nosies-gerklės sistemos, endokrininės sistemos, griaučių ir raumenų bei kitokie navikai.

Šiaulių rajone 2014 m. didžiausią mirusiųjų dalį, pagal piktybinių navikų lokalizaciją, sudarė **trachėjos ir plaučių – 47,6, vyrų – priešinės liaukos – 35,0 ir limfinio, kraujodaros ir giningų audinių 28,6** piktybiniai navikai (mirtingumas pagal piktybinių navikų lokalizaciją Šiaulių rajone 2014 m. (mirusiųjų sk. 100 000 gyv.) 2 pav.

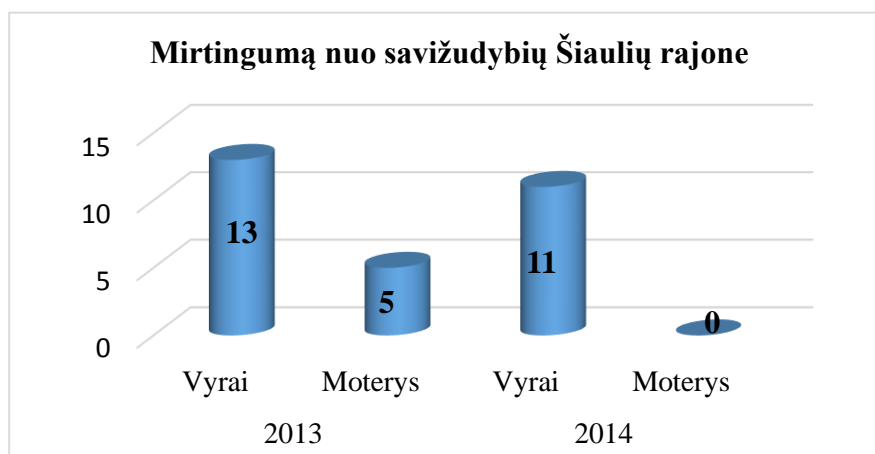

2 pav. Mirtingumas pagal piktybinių navikų lokalizaciją Šiaulių rajone 2014 m. (mirusiųjų sk. 100 000 gyv.) (Higienos institutas Sveikatos informacijos centras).

Savižudybė – ilgalaikis procesas, nulemtas labai daugelio dvasinių, psichologinių, socialinių, psichopatologinių veiksnių. Tai valingas, paties žmogaus atliktas gyvybei grėsmingas veiksmas, sukeltantis mirtį.

Šiaulių rajone 2014 metais mirtingumas nuo savižudybių siekė – 26,2 11 (mirusiųjų sk. 100 000 gyv.), o 2013 m. 42,4 (mirusiųjų sk. 100 000 gyv.).

Analizuojant mirtingumą nuo savižudybių pagal lytį matyti, kad 2014 metais Šiaulių rajone nusizudė 11 vyrų, 0 – moterų. 2013 m. vyrų mirusiųjų nuo savižudybių buvo – 13, moterų – 5. 3 pav.

3 pav. Šiaulių rajone mirtingumas nuo savižudybių pagal lytį 2013 ir 2014 metais. (Higienos institutas Sveikatos informacijos centras).

Mirčių priežasčių statistikos duomenys parodo bendrą sveikatos būklę, sveikatos priežiūros veiksmingumą ir kokybę, sveikatos netolygumus bei sveikatos priežiūros prieinamumą.

Informaciją parengė: Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistė -
Viktorija Vaičaitytė – Dūdė

El. paštas – vsb.siauliuraj.stebesena@gmail.com

Mob. +370 670 46 748